

รธน. มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙

พ.ร.บ. หนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๑)

พระราชบัญญัติหนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง กำหนดโทษฐานประพฤติผิดมรรยาทหนายความ โดยบทลงโทษภาคทัณฑ์ เป็นโทษสำหรับกรณีประพฤติผิดมรรยาทหนายความเล็กน้อย และเป็นการลงโทษเบาที่สุด เพื่อให้โอกาสผู้รับโทษประพฤติตนให้ถูกต้อง และการกำหนดโทษดังกล่าว ยังปรากฏในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายขององค์กรวิชาชีพอื่น การที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) กำหนดโทษภาคทัณฑ์โดยไม่กำหนดระยะเวลาลงโทษ และไม่ได้ให้อำนาจในการลงโทษโดยกำหนดระยะเวลา ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีประวัติถูกลงโทษภาคทัณฑ์ ตลอดระยะเวลาการเป็นหนายความอันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพที่ขัดต่อหลักนิติธรรม เห็นว่า การลงโทษภาคทัณฑ์ เป็นการลงโทษที่เสร็จสิ้นครั้งเดียวในลักษณะการตักเตือนอย่างเป็นทางการเพื่อป้องปรามมิให้บุคคลนั้นกระทำความผิดซ้ำในลักษณะเดิมขึ้นอีก จึงไม่กำหนดระยะเวลาของการได้รับโทษไว้ ผู้ถูกลงโทษภาคทัณฑ์สามารถประกอบวิชาชีพหนายความได้ตามปกติ หากมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามประการอื่นตามกฎหมาย โทษภาคทัณฑ์จึงมีความเหมาะสม ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดและผลที่ผู้กระทำความผิดได้รับ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง นอกจากนี้ โทษภาคทัณฑ์เป็นโทษทางปกครอง มิใช่โทษทางอาญา ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๒๙

ย่อโดย นายเถกิงเกียรติ จันทร์พูล
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นายธรรมรงค์ จันทร์ดำ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๑๐ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

นายบท นามบุตร
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาราชการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ